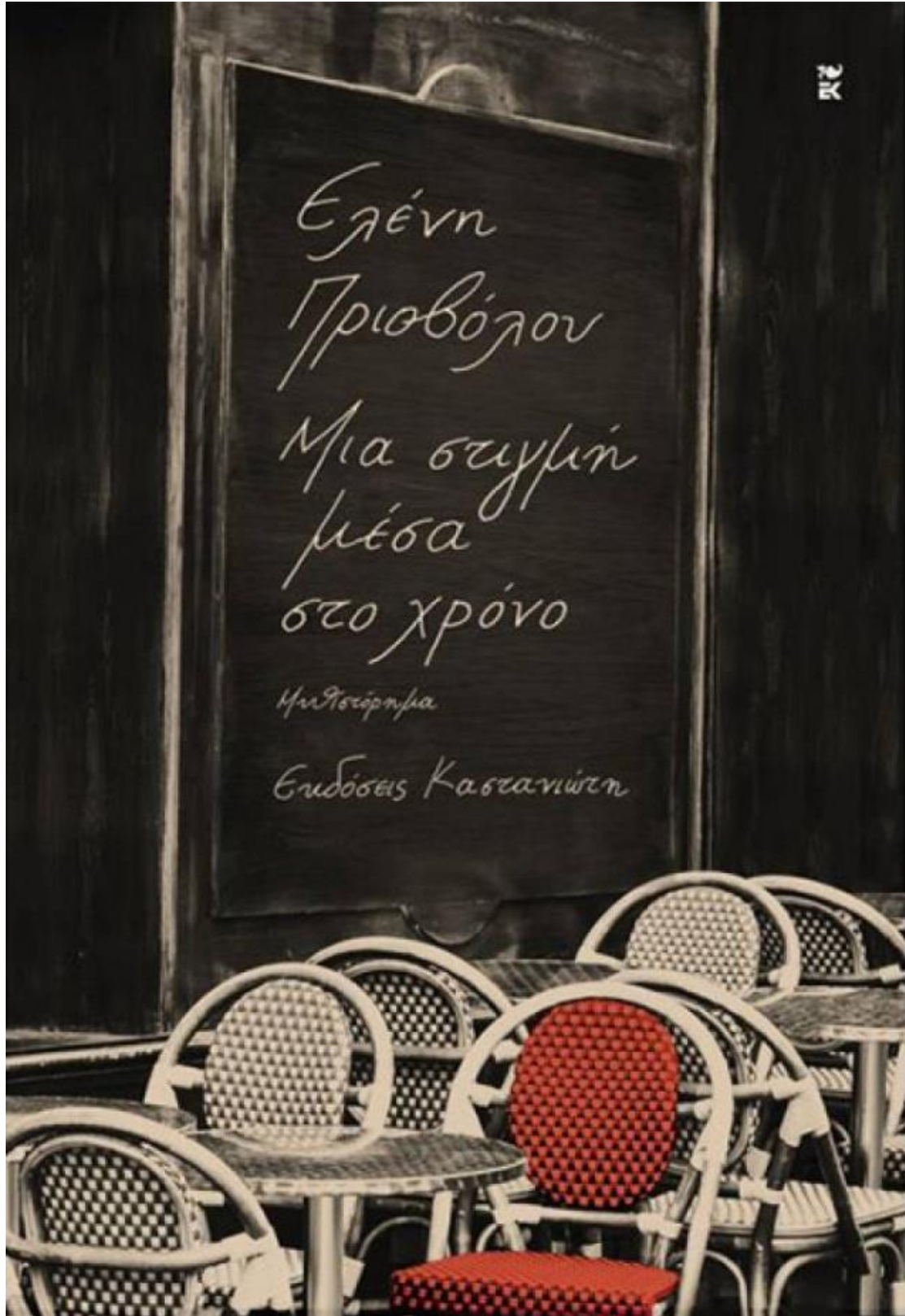

Audiatur et altera pars

ΚΕ

Ο φιλόσοφος και διανοητής Φωκάς Κορέσιος, μία λαμπρή μορφή του ελληνικού πνεύματος τόσο στην Ελλάδα όσο και στο εξωτερικό, μετά από μια σειρά αρνήσεων αφήγησης της ζωής και του έργου του, αποφασίζει στη αυγή του 21ου αιώνα να χαρίσει στη σκηνοθέτρια Άσπα Παμπλέκη, το ρόλο της εξομολόγου του με σκοπό να γυριστεί ένα ντοκιμαντέρ για τη μέχρι τώρα ζωή του. Έτσι ο εθνοκοπατριωτισμός της προπολεμικής καλής κοινωνίας των Αθηνών, οι μέρες του έπους του '40 και της αντίστασης κατά του γερμανικού φασισμού μαζί με τις πρώτες κινήσεις της εμφύλιας διαμάχης, λίγο πριν την μεταπήδηση στο Παρίσι της διανόησης, και συγκεκριμένα στους λογοτεχνικούς και φιλοσοφικούς κύκλους του Ζαν Πωλ Σαρτρ, της Σιμόν ντε Μπובουάρ και του Αντρέ Καμύ και την οριστική επιστροφή στην Αίγινα τη δεκαετία του '80, εισβάλλουν ως ιστορικό φόντο ενός πολυεπίπεδου μυθιστορήματος, που παρότι απέχει παρασάγγας από ένα τυπικό ιστορικό μυθιστόρημα- καθώς εξυπηρετεί μια πιο ειλικρινή σκοπιά, δεν πρέπει εντούτοις να παραβλέψουμε το ιστορικό ντύμα με το οποίο έχουν ενδυθεί οι σελίδες του καθρεφτίζοντας, ως επί το πλείστον, τη σύσταση της ελληνικής αστικής κοινωνίας του 20^{ου} αιώνα .

«Χαφιέδες, ασφαλίτες, μαστροποί, απατεώνες, εγκληματίες, φόρεσαν τη μάσκα του καθώς πρέπει αστού και συναγελάζονταν με χρεοκοπημένους επιχειρηματίες και μικροαστούς εμποράκους, οι οποίοι πάσχιζαν να γραπώσουν στα γαμψά τους νύχια τις ευκαιρίες».

Ο Κορέσιος θα εισαχθεί στον κόσμο του υπαρξισμού την ώρα που χρειάζεται ένα προγεφύρωμα για όσα οι άλλοι έχουν αποκαλύψει γι' αυτόν. Είναι λοιπόν μια πορεία μη αναστρέψιμη και λόγω των προσωπικών του αδιεξόδων, αλλά κυρίως εξαιτίας των συναναστροφών του. Από αυτό το μετερίζι θα κρίνει τις ριζοσπαστικές ιδέες ενός ολόκληρου αιώνα τεκμηριώνοντας έτσι την προσωπική του φιλοσοφική θεωρία που έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία ενός μύθου. Ο υπαρξισμός του Κορέσιου, όμως, απηχεί θεωρητικούς συσχετισμούς της ίδιας της συγγραφέως, η οποία ενδελεχώς παρουσιάζει μέσα στο κείμενό της οντολογικούς προβληματισμούς- χωρίς βέβαια θυμοσοφικές μεθόδους και διδακτισμό, που να διασπούν την αφηγηματική ροή.

Η εξιστόρηση των γεγονότων παρουσιάζεται διττά. Ο ετεροδιηγητικός αφηγητής, ο αφηγητής-Θεός, που γνωρίζει κάθε σκέψη των ηρώων (μηδενική εστίαση), μοιράζεται εναλλάξ την ανάπλαση της ιστορίας με τον ομοδιηγητικό, που σε αυτή την περίπτωση είναι ο κεντρικό ήρωας του βιβλίου, ο Φωκάς

Κορέσιος. Οι διηγήσεις του Φωιά Κορέσιου φωτίζουν την ιστορία, ζωντανεύουν το κείμενο και εξορθολογούν την 'έπαρση' του παντογνώστη αφηγητή. Άλλωστε σταδιακά και με άρτια οργάνωση του χώρου όλα εμπίπτουν στη δοκιμασία του χρόνου, που εύλογα αναιρεί όσα θεωρήσαμε ως δεδομένα. Η διασταύρωση του παρόντος με το παρελθόν αλλάζει τους συσχετισμούς.

Το βιβλίο κινείται, λοιπόν, γύρω από τις «εσφαλμένες αντιλήψεις» που διαμορφώνουμε και αναγνωρίζει την προσωπική ευθύνη, του καθενός ξεχωριστά, στην γενικότερη εξέλιξη των πραγμάτων. Συχνά ο αναγνώστης έρχεται σε επαφή με την αντιφατικότητα των προσώπων, κύριο χαρακτηριστικό της ανθρώπινης φύσης, από το οποίο πηγάζει και ο δυσπρόστατος χαρακτήρας κάποιων σκηνών του μυθιστορήματος. Συνδυάζεται επιδέξια η δράση, η ιστορική γνώση, η αφέλεια, ο εσωτερικός ρυθμός, το πάθος αλλά και το ένστικτο. Ο αναγνώστης γίνεται μέτοχος σε στιγμές οριακής αλήθειας, αλλά και εσωτερικής οδύνης.

«...δημιουργώντας αιογραφίες εξαπατούμε την κοινή γνώμη και είμαστε ένοχοι για την απέραντη ψευδολογία που κατακλύζει τις κοινωνίες μας. Πόσο μάλιστα όταν πρόκειται για πράξεις συνυφασμένες με την Ιστορία. Ξέρετε πόσα γεγονότα έχουν κατασκευαστεί και αλλοιώνουν την ιστορική αλήθεια; Και όλα τούτα μέσα στο πλαίσιο του πολέμου για την επικράτηση των διαφόρων πολιτικών τάσεων. Αυτό να το καταγράψετε. Και παρακαλώ να μην κόψετε στο μοντάζ».

Η λογοτεχνία ανέκαθεν προσπαθούσε μέσα από τα κείμενά της (ανάλογα βέβαια με την λογοτεχνική αξία του συγγραφέα) να ταρακουνήσει, να ξεσκεπάσει τις κοινωνικές αθλιότητες που η καθεστηκυία τάξη επιμελώς σκεπάζει διαστρεβλώνοντας την ιστορική πορεία και εξέλιξη κάποιων πραγμάτων. Σταθερός της σύμμαχος ο Τύπος· απέναντι τους οι φωνές των πνευματικών ανθρώπων, που χωρίς να υποβάλλουν τα έργα τους στη διαδικασία του μοντάζ –εκτός κι αν υπέπιπταν στις θείες παρεμβάσεις- αποκάλυπταν την αλήθεια. Ακόμη και σήμερα περισσότερη ιστορική αλήθεια θα βρούμε στις μυθιστορηματικές κυκλοφορίες παρά στον ημερήσιο και περιοδικό τύπο. Τη διαδικασία του μοντάζ τη μεταχειρίζονται σε κάθε εποχή επιδέξιοι τεχνίτες.

Το βιβλίο υποδεικνύει τον ασφαλή δρόμο. Εύηχα καθορίζονται οι ιδιοσυγγρασίες και η ψυχολογία των χαρακτήρων με κριτήριο κυρίως το ιστορικό παρελθόν που κουβαλούν υιοθετώντας πτυχές του καθημερινού συγχρωτισμού τους ξεσκεπάζοντας την υποκρισία που όλους μας κατατρέχει. Πολύ εύστοχα αναφέρει:

«...ενώ διαδηλώνουμε στους δρόμους με θέρη την αντίθεση μας στην αποικιοκρατία και τους πολέμους που αυτή δημιουργεί, το πραγματικό δράμα ενός λαού βρίσκονταν χιλιάδες μίλια μακριά μας για να μας συγκινεί και ανθρώπινα».

Ο κεντρικός χαρακτήρας του έργου εστιάζοντας στα πρακτικά ζητήματα και υπακούοντας στον φυσικό κύκλο της ζωής βρίσκει την εξήγηση των φιλοσοφικών του στοχασμών προβαίνοντας παράλληλα και σε συσχετισμούς για τις ανθρώπινες συμπεριφορές των στενών του ανθρώπων. Δίπλα του κάποιοι ήρωες θα νιώσουν την φιλοσοφική του οπτική, μετατοπίζοντας τη ροή της καθημερινότητάς τους ενώ άλλοι θα αποδειχθούν απλοί παραχαράκτες της φιλοσοφικής του διάνοιας προς ίδιον όφελος. Η συγγραφέας οριοθετεί μια ποιότητα αντίληψης ρεαλιστική με μια ακριβή και αυστηρή προσέγγιση των ιστορικών πραγμάτων αλλά και των ανθρώπινων συμβάντων, απογυμνώνοντάς τα από τον θλιβερό ησυχασμό που τα διέπει, πολλές φορές, το ντύμα της αυθεντίας. Μέσα από την αποβολή του περιττού και την επικέντρωση στο ουσιώδες καλείται ο αναγνώστης να ερευνήσει τη ζωή με τα μέσα που του παραδίδονται. Μια ατελεύτητη σειρά κατ' αναλογία συσχετισμών φέρνουν στο οπτικό πεδίο του αναγνώστη μια σειρά εικόνων-αισθήσεων, που οδηγεί σε μια διεισδυτική όραση της σκέψης της συγγραφέως.